

De Rhododendron-zaad banken bieden/boden 4 categorieen zaad aan.

A Wildverzameld zaad, daarvoor moet iemand met kennis van zaken naar de plaatsen waar van nature Rhododendrons voorkomen en er zaaddozen plukken van echte wildsoorten. Je hebt dan geen controle over de kwaliteit van het zaad omdat je dikwijls niet zeker weet of niet zo'n supervervelende Himalaya-bij met stuifmeel aan zijn poten van een andere Rh. de bestuiving heeft veroorzaakt. Ervaren zaadverzamelaars letten daar op en plukken de zaden v er verwijderd van andere soorten. Maar het komt voor hoor, je zaait uit een pakje CW zaad (Collected Wild) en je krijgt soms een rommeltje aan nakomelingen. En zelfs als ze redelijk uniform tonen, moet je altijd op blijven letten of er toch niet een vermenging van genen heeft plaatsgevonden.

B Rhododendronverzamelaars kruisen in hun tuin op een zorgvuldige manier, bewezen soortechte rhododendrons van dezelfde soort met elkaar en winnen daar zaad uit. Je krijgt dan zaad waarvan de soortecht betrouwbaarheid misschien wel groter is dan die uit categorie A.

Desondanks blijft er een bepaalde voorkeur bij verzamelaars van wildvormen voor categorie A zaden. Alleen wanneer je klem loopt omdat je A niet te pakken kunt krijgen, gebruik je deze B categorie.

C Rhododendron fanaten doen hetzelfde als bij B, maar kruisen verschillende soorten of hybriden met elkaar. Meestal hebben dit soort liefhebbers een filosofie, bijvoorbeeld: ze zijn erop uit om dwergachtige Rhododendrons met heel smalle blaadjes te maken, rijkbloeiend met vuurrode bloemetjes.

Hybridezaad is het dan.

Op de foto zie je zo'n hybride nakomeling, R. 'Ripple and Wrinkle' is die genoemd. Het is een tweetrapskruising, eerst is R. bureavii gekruist met R. yakushimanum en toen die ging bloeien is

Figuur 1:Rh. Ripple and Winkle

de hybride nog een keer gekruist met R. kesangiae..

Als je precies diezelfde planten nog een keer kruist met mekaar, krijg je waarschijnlijk nooit meer dit resultaat.

Verzamelaars van wildsoorten (species) hebben hier niks aan. Maar 'uitvinders' van leuke nieuwe rhododendronvormen krijgen daar soms de meest fraaie of gekke dingen uit.

Voor de commercie is dit natuurlijk het meest interessant. Bijna alle rhododendrons in het tuincentrum zijn deze categorie C.

D Als C. maar zonder plan, je plukt zomaar zaaddozen uit een plant die je leuk vindt, maar hebt geen idee welke andere rhododendron de kruisingsouder was.

Figuur 2: Rh. 'Yoda'.

De door ons gekruisde R. 'Yoda' valt daaronder, Het zaad komt van R. russatum, maar wie de stuifmeel plant was, is onbekend.

Nagoya

Vanwege het Nagoya protocol komt in zaadbanken **categorie A** nauwelijks nog voor.

Je mag gewoon niet meer zonder speciale toestemmingen genetische rijkdommen weghalen uit andere landen.

Dat wil ook zeggen dat aan al die geweldige jaarlijkse expedities van Engelse, Deense en Noorse rhododendronfanaten naar de Himalaya zo, een eind is gekomen.

Blijven voor ons NRV leden over: de categorieën B, C en D.

Voor verzamelaars van wildsoorten is B de enige categorie waar je nog iets mee kunt.

Voor verzamelaars van spannende nieuwe hybriden zijn C en D aan de orde.

Momenteel is in de USA en in Engeland bestellen van welke categorie dan ook ook geen feest, vanwege de Europese importregels gaat levering heel moeizaam of het lukt zelfs niet. Ook Brexit heeft roet in het eten gegooid en de NHS levert op dit ogenblik geen zaad aan Europa of Noord-lerland.

Al met al is dus nu de ARS de enige vereniging die in januari zaad aanbiedt. En met dien verstande dat er een fytosanitair certificaat bij komt en de bestellingen voor de leden van de NRV gebundeld worden en naar de voorzitter van de vereniging worden gestuurd.